

یه کەم دانیشتنی دادگایی کردنی سەدام و یاوه‌رانی

چەند سەرنجیک

روسته‌م شاره‌زوری

ئىمەھى كورد ھەميشە و تا قيامەتىش ، ھەممو بىپارىكمان ، تەنانەت ئەگەر چارەنۇوس سازىش بىت ، لە سەر سۆز و ئاتىغە بنيات دەنېيىن ، زۆر كەم دەگەرىيەنەوە بۇ لاي عەقل و زۆر كەم پرسىيارىك لە ھۆش دەكەين ، بۆيە ھەرجى ھەللى دەچنىن رەشەبایەك تىكۈلۈلۈ ئەدات .

دىارە ئىمە تا دويىنى لە دەولەتى عىراقىدا ئەوهندە بى كورسى دەسەلات بۇوین و دوورە پەرىز بۇوين ، بۆيە ئەمپۇ لە عىراقى بەناو نوىدا شاگەشكە دەبىن كە كوردىك ا ھەر كەسى بىت اكە دەبىنلىن لە لوتكەي ھەرەمى دەسەلاتى دەولەت و حکومەت و دەسەلاتىكى قەزايىدا ئەبىنلىن ، بى ئەھى بە قەد تۈزقالى بىر لەو بىكەينەوە، كە ئەو زەلامەى ئەو شوينەى چۈن بەر كەوتۇو و چى گەياندىيە ئەھوی . چى لە باراندایە پىياوى كىيەو زۆر شتى ترسناكتى تر ! دەزگا حىسسەكانى ھەردوو زل حىزبەكەو حکومەتى ھەردوو لاو پەرلەمانى كوردو پەرلەمانى بەغدا لىوان لىۋە لە پىياوانى رژىم .. عەرەب و تەنلىنى دىلى لە الجبىن » .

پىم وايدەبى لە يەكەم دانىشتنى دادگایي كردنی سەدام و سەرانى رژىم ھەمان پرسىيارمان لا دروست بىت . بەش بە خالى خۆم ، دواى بىنىنى ئەو بەشە دانىشتنە كە لە دەزگاكانى راگەياندىن بلاو كرايەوە ، دوو خالى سەرەكى وەستاندىمى و كەوتەمە خۆ دوانى :

1- ئايابۇ يەكەم فايىل ، فايىلى تاوانى رووداوى دوجەيل بۇو؟!! ، لە كاتىكىدا رووداوى دوجەيل لە چاوا كارەساتى ھە لمبىجە و ئاسمان و رىسمانە . دووبارە دەبى لە وەلامى ئەم پرسىيارەيا زۆر ووردوو وريبا بىن . چونكە زۆر وەلام ھەلدەگرىت . ئەوهندەي من تىبىڭەم ، دوجەيل بۆيە پىش كارەساتى ژەھەر بارانى ھەلەبجە خرا ، چونكە مەلەفى دوجەيلا هىچ توخىمۇكى دەرەكى ناھىنېتە ناوەوە و ج ولاتو كەسايەتى دەرەوەي عىراق تىنالىلىيەت ! بەلام لە خىستتە رووى دوسييە تاوانى كارەساتى ھەلەبجە چەندىن ناوى دەولە تو كەسايەتى و كۆمپانىيەي بىانى پەلكىش دەكەت ، كە رەنگە جەمبۇرى ئىسلامى ئىران يەكىيان بىت و كۆمپانىيا ئەلمانى رووسى و نەمساوى و پەنجەي تۆمەتى بەشداربۇونىيان لە تاوانە كە بۇ درىز بىرىت ! ئەوسا كورد واتەنى : شتەكانى ژىر بەرە دىنە سەر بەرە ! ئىتىز پانتايى تۆمەتبارانى سەنورى سەرانى رژىم تى ئەپەرىنېت و كەسانى ترو ولاتانى ترو دام و دەزگاى تر دەخرىنە نىيۇ قەفەسى ئىتەمامەوە و وەك ئاگرى نىيۇ پۇوش و پەلاش تەشەنە دەكەت !

بۆيە جەعفەرى دوسييە دوجەيلى خىستتە سەر مىزى دادگاوه و دواى يەكلا كردنەوەي ئەم كىشەيەش وَا چاوه‌رۇان دەكرىت ، دەرگاى دادگاکە قىل كرىت و دوو تاوانە ھەرە گەورەكەي كە

ده‌حه‌ق کورد کراوه ، ههله‌جهه و ئه‌نفال، ژووری دادگا نه‌بینی و دیزه به ده‌خونه بکری و بزیاریکی
قەزایی تیا ده‌نەچیت و بیکەن به بەردی بن گۆم !!

2- ئایا بو حاکمیکی کوردی وەک حاکم رزگار بو ئەم پایه حساسە ھەلددەبزیرەن کە تەنیا دوو سال
سەرۆکایه‌تى دادگای جنایاتى سلیمانى کردووە (به سەرنەکەوتۈۋىي) ، لە کاتىكدا قەزاي کوردی ،
دادوهرى بە ئەزمۇون و بە توانا ترو سەنگىن تر و ... تیايه . من واي بو دەچم ، دیسان حکومەتى
جەعفەرى بىھۆي بە قەزاي عيراقى و عەرەبى و ئىسلامى و جىهانى بگەيەنى کە دادوهرى کورد کە (حاکم
رزگار كاڭلەكەيەتى !!) ، دادوهرى كەم تواناو كەم دەسەلاتن و ناتوانن دانىشتنىكى دادگايى كردنى
سەدام و ياوەرانى بە رېكە پىكى بەرن بەرىيۆه ، بەلکوو لە ھەستانە سەر پىي سەدام حسېنەوە جەھۆي
زەبت كردنى دادگا لە دەست دەدەن و سەدام خۆي دەبى بە پالەوانى ھۆلى دادگاو سەرۆك دادگاش
ئەوەندە بچووك دەبىتەوە وەك ئەوە ، سەدام سەرۆكى دادگا بىت و سەرۆكى فەقىريش ، تاوانبارى
ناو قەفەس بىت !

ئەوەي ئەلەف و بىي ياساي خويىندىبى و گوئى لە قىسەكانى سەدام بوبى کە رwoo بە رووى دادگاي
كىرددەوە ، ئەوەي بو ساغ دەبىتەوە کە سەدام بەپەر چاوى ھەممو دەنیاوه ئىيانەي دادگاي كردوو
سەرۆكایه‌تى پى كردو دانىشتنى دادگاکە شىۋاند ، كە لەم حالەتانەداو بە پىي ياسا ، دەبوايە سەرۆكى
دادگا دەمكوتى كردايە ، بەلام نەك جورئەتى نەكىد بەلکوو بە زەرددەخەنەيەكى زەرددوو بە رەتكىكى
ھەلبىزكەواھوو رووى كرده (سيد سەدام) و پىي وە : (انت رجل قانون !!) كە دەبوايە ئەسلەن بە
پىي ياساي (چۈنۈھەتى دادگايى كردنى سزاپى) و بەمەبەستى زەبت كردنى جەلسەكە ، پەنای بو مادەي (153
و 154) بىردايە ، يائەوتا بەندى بىردايە بو ماوهى بىستو چوار ساعت ياخىرىمى بىردايە .
ئەم لاوازىيە سەرۆكى دادگا ، ئىفرازاتى زۆرى لى كەوتەوە کە لە راگەياندى محلى و دەرهەوە خزانە
روو لە وانە :

سەدام مىوانىكى ئازىزى دادگا بۇو ، نەك تۆمەتبار .

سەرۆكى دادگا جەھۆي زەبت كردنى دادگاي زوو لە دەستدا .

لە قلق و نىڭەرانى بەرددەواما بۇو ، لە جوولەيەكى بەرددەوامى بىي پاساو بۇو .

خۆي خەرىكى ھەلدانەوەي اوراق دەكىرددوو بەلاي چەپا ئاوري ئەدايەوە وەك نەتوانىت چاو بېرىتە چاوى
تۆمەتباران .

اعجاب يا ترسىكى سەدامى لە ناخا بۇو بۆيە بە سيد سەدام وە انت رجل قانون

بەھوھ رازى بۇو کە دادوهرانى ترى دادگاکە خۆيان دەرنەخەن ، بە مەش بەشىك لە شكليەتى
دادگاکە لە دەست داو بوارى بو ياسا ناسان رەخسان بو تانە لىدان ، چونكە كارى دادگاي جنایات
كارىكى جماعيە .

ئەگەر بەراوردى جەلسەسى يەكەمى دادگای لىكۆلينەوە تايىبەت ، لەگەل جەلسەدى دادگای جنایاتى تايىبەت ، ئەوا بە تەواوى تاي تەرازوه كەى حاكم (جوھى) كە دادوھرىكى گەنجى عەرەبە پەرسەنگ تروو قورس ترە لە چاو حاكمە كورده سەر سېيەكەى خۆمان ، چونكە جوھى ئازايانە قىسە كانى بە سدام بىرى و پىنى وەت : (بە ئەدەبەوە قىسە بکە تو لە جەلسەيەكى قەزاپىاى) . بەم رستەيە توانى زەبتى جەلسەكە بکات و سەدامى ھۇشىيار كرددەوە كە ئىستا دكتاتورە كەى جاران نىيە تۆمەتبارىكى قەفەسى دادگايە . كەچى دادوھرە كەى لە مەر خۆمان رىكەى پىدا كە بە ھەمان نەفەسى سەردەمى زىرىنى قىسە بکات ، تا حال گەيشتە ئەوە (رغد) كەچى دكتاتور دەيان چەپكە گولى پېرۋۇزبايى پى بکات و دەرنجامىش بلى :

باوكم شىرى ھۆلى دادگابۇو !!

بە ئۆمىدىن لە جەلسەدى داھاتووا (ئەگەر ھەبىيت !) حاكم رزگارى بەرىز ھەول بەدات جەلھوي دادگا لە دەست نەدات و نەھىلى ئازاوه بخولقى و سنورىك بۇ درېز دادرى سدام دابنى و رىكەش نەدات بە جلى جۈراو جۈرەوە يىنە ھۆلى دادگاوه ، بەلكو بە جلو بەرگى يەك رەنگ و يەك شىيە يىنە رۇو . ھەروها بەو رازى نەبىت ئەندامانى ترى دادگا خۆيان لە چاوي كامىرا بشانەوەو ئەم بکەن بە كەشقى فىدا ! داوا لەو بەرىزە دەكەين چىدى زەردىخەنە دابەش نەكا بەسەر كەسانىك كە جەلە لە ژەھر چىتىريان بە خەڭك نەبەخشىيە . دەبى حاكم رزگار ئەوە بىانىت لە دووبارە كردنەوەي موجامەلەي ئەواندا سۆزى ھەزاران شەھيدوو ئەنفال كراوو مالۇيرانان لە دەست ئەدا . بە هيواشىن دەست بەردارى ئەو خاوا خالىسىكىيە بىت و دانىشتە كە مردار نەكائەوە و گەرم و گورىيەك بە اجرائاتە كە بىبەخشىت !

كەواتە بەرای ئىمە ، حاكم رزگار نەك جىنگە شانازى قەزاي كوردى نەبوو بەلكو وىنەيەكى ناجۇرى نىشانى قەزاي عەرەبى و جىهانى دا ، كە دەكى بەوردى و بە لىكۆلينەوە زانستيانە ، ماهىيەت و رابردوو و ناسنامە و شەخسىيەتى ئەو دادوھرە بخىنە موختە بەرھوو و كۆمەللى شى كردنەوەي دەرروونى بۇ ئەنjam بدرى .

لەبال ئەم راوا بۇچونەي ئىمە ، گلەيىھەكى زۇر لە دادوھرانى تر دەكىيەت كە خاوهنى ئەزمۇونى تىرۇ تەسەلن و ئەزمۇونىكى درېزخايەنیان ھەيە لە بوارى جىنائى دا ، كە ئايا بۇ خۆيان تەرشىح نەكىد بۇ ئەم دادگايەو دوورە پەرىز بۇون ؟ داوهەرىك لە وەلامى ئەم پەرسىيارە وەتى :

بەشدارى كردىن لەم جۈرە دادگايانە ، بچوڭك كردنەوە خودو خۇ لە دەست دانە ، چونكە دادگايى كردىنيكى شىكلىيە دوا بىيارى دادگاش لە ھەگبەي ئەمرىكىيە كانەوە دەرددەچىت !!